

The background of the cover is a complex, mirrored, and distorted image of a modern interior space, possibly a transit hub or a futuristic office. It features silhouettes of people walking, glowing blue lines that resemble data paths or fiber optics, and a grid-like ceiling structure. The overall aesthetic is high-tech and digital.

MELDPUNT DISCRIMINATIE INTERNET

WWW.MELDPUNT.NL

JAARVERSLAG 2005

“Geachte meneer/mevrouw,
Ik ben speler in een spel, dat kan je op internet downloaden en dan online spelen. Maar er zijn een heleboel racisten online. En Turkse of ander buitenlanders worden dan heel erg uitgescholden, zoals tering Turk en dat soort erge opmerkingen. Dus ik hoop dat u hier iets mee kan.

Twee jongens van 11 die heel erg tegen nazi's en racisten zijn.”

“Mijn naam is Nasser, en ben een Nederlandse Marokkaan. Ik ben een felle tegenstander van "Moslim extremisme", en ben blij met de nieuwe wetsvoorstellen die dit soort websites uit de lucht kunnen halen. Maar wat ik ook graag had gezien is het bestrijden van sites waar veel racistische uitlatingen worden gedaan, dezelfde behandeling krijgen. Er is een site www.voorbeeld.com waar geregeld racistische uitlatingen worden gedaan. Iedereen kan dan reageren op een topic. De site heeft keurig een pagina waarin staat dat men geen racistische uitlatingen duldt, maar helaas wordt er toch niet opgetreden. Nu, een jaar nadat ik voor het eerst op deze site terecht kwam, hebben ze nog steeds veel topics waarvan ze weten dat deze racistische uitlatingen zullen uitlokken. Deze worden gewoon uitgelokt. Ik heb al vele malen gemaïld met de beheerder hierover, maar tot op heden geen reactie gekregen.”

(Twee voorbeelden van meldingen ontvangen door het MDI in 2005¹)

---

¹ Omwille van privacy zijn de namen van melders en websites verwijderd dan wel gewijzigd.

Meldpunt Discriminatie Internet – MDI

Het MDI is een onderdeel van de Stichting Magenta

Email MDI: buro@meldpunt.nl
Meldingen: meldpunt@meldpunt.nl
Website: www.meldpunt.nl

Stichting Magenta, Meldpunt Discriminatie Internet wordt ondersteund
door het Ministerie van Justitie

© 2006 Stichting Magenta, Meldpunt Discriminatie Internet, Amsterdam

Bestuur en medewerkers

Het bestuur van stichting Magenta, Meldpunt Discriminatie Internet bestaat uit:

Dhr. Drs. Brieuc-Yves (Mellouki) Cadat, voorzitter
Dhr. O. (Onno) Rodbard, Penningmeester
Mw. S.H.C. (Suzette) Bronkhorst, secretaris

De medewerkers van het Meldpunt Discriminatie Internet zijn:

- **Mw. M. Sakhsoukh**, meldingen
- **Mw. M. Hottinga**, meldingen
- **Dhr. R. Van der Leij**, systeembeheerder
- **Mw. L. Lindner**, assistent manager
- **Dhr. M. Hughes**, directeur

Inhoudsopgave

	pagina
1. Inleiding	3
2. Discriminatiegronden	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Moslimhaat	7
2.3 Andere godsdiensten of levensovertuiging	9
2.4 Antisemitisme	10
2.5 Discriminatie op grond van seksuele gerichtheid	11
2.6 Discriminatie van Marokkanen	12
2.7 Afrofobie	15
2.8 Discriminatie van Turken	16
2.9 Discriminatie van autochtone Nederlanders	16
2.10 Discriminatie op grond van 'overige afkomst'	17
3 Uitingen per medium/locatie	19
4 Werkwijze	23
4.1 Algemeen	23
4.2 De praktijk van het doen van aangifte	27
4.3 Lopende of liggende aangiften?	27
5. Overige activiteiten	29
5.1 Deskundigheidsbevordering	29
5.2 Samenwerking en overleg	30
5.3 Voorlichtingsactiviteiten	30
5.4 Internationale contacten	31
5.5 Onderzoek	31
5.6 Workshop en seminar Terrorisme en Jihad op internet	31

1. Inleiding

	2002	2003	2004	2005
Aantal meldingen	1008	1242	1812	1289

Minder meldingen, andere manier van registreren

Het MDI heeft in 2005 1289 meldingen ontvangen over in totaal 1308 unieke uitingen van discriminatie op internet. In 2004 lag het aantal meldingen dat het MDI ontving hoger: 1812. Het jaar 2004 was met de nasleep van de moord op Van Gogh achteraf gezien een uitschieter. In de periode kort na de moord op Van Gogh stond het internet bol van haatzaaiende uitingen, zowel van mensen die van mening waren dat de islam een halt toegeroepen moest worden, als mensen die hun vreugde uitten over de moord op Van Gogh en blij waren dat de 'jihad in Nederland' was begonnen.

Daarnaast was er in 2004 driemaal sprake van op grote schaal verstuurd extreem rechtse email, ofwel spam. Deze *spamruns* waren in 2004 verantwoordelijk voor enkele honderden meldingen. In 2005 werd er slechts eenmaal op grote schaal extreem rechtse spam verstuurd.

Het MDI heeft sinds 1 januari 2005 een nieuw registratiesysteem waarbij 'unieke' uitingen worden geregistreerd. Het uitgangspunt daarbij is hoe vaak de uiting op een specifieke locatie op internet wordt geconstateerd en niet meer hoe vaak een uiting bij het MDI wordt gemeld. Dit heeft als gevolg dat het aantal uitingen lager uitvalt dan voorheen.

Zo komt het bijvoorbeeld voor dat er spam met een discriminerende content aan een groot aantal email-adressen tegelijk wordt verstuurd. In dat geval stellen meerdere mensen het MDI daarvan op de hoogte. Voorheen werd elke afzonderlijk ontvangen email als aparte uiting geregistreerd. In het nieuwe systeem wordt uitgegaan van de zogenaamde 'unieke uiting'². Dat maakt de cijfers over de afgelopen jaren moeilijker te vergelijken.

Discriminatiegronden

De grootste categorieën waarover het MDI in 2005 meldingen ontving, zijn:

- discriminatie van Marokkanen: 186 uitingen
- 'anti-zwart racisme' of Afrofobie: 175 uitingen
- moslimhaat/Islamofobie: 371 uitingen
- antisemitisme: 302 uitingen
- overige discriminatie op grond van ras³: 306 uitingen

In 2005 zijn de meldingen van discriminatie van moslims flink gestegen. Hetzelfde geldt voor meldingen van uitingen waarin met behulp van algemene termen als *allochtoon* en *buitenlander* uiting wordt gegeven aan haat. Het aantal meldingen van Afrofobie⁴ en discriminatie van Marokkanen is eveneens gestegen.

² Het MDI volgt hiermee de manier van registreren van de Landelijke Vereniging van Anti Discriminatie Bureaus en Meldpunten

³ waaronder het gebruik van termen als 'buitenlander' en 'allochtoon'

⁴ discriminatie van mensen met een donkere huidskleur

Het aantal antisemitische uitingen en in mindere mate de discriminerende uitingen over Nederlanders zijn gedaald. In het volgende hoofdstuk wordt dieper in gegaan op de inhoud van de aangetroffen discriminatie en op welke wijze deze door het MDI is afgehandeld.

Actiever beheer in 2005?

Het lijkt er op dat degenen die in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor het discriminatie-vrij houden van internet deze rol wat actiever gaan vervullen. Zo is een aantal webfora beter gaan modereren, al dan niet naar aanleiding van contacten met het MDI. Een voorbeeld hiervan is beschreven in het kader hieronder.

Het aantal uitingen dat al door het forumbeheer was verwijderd voordat het MDI de uiting daadwerkelijk heeft kunnen constateren of stappen heeft ondernomen is gestegen (192). Ook is een aantal providers een actievere rol gaan spelen. Waar voorheen het MDI regelmatig een verzoek tot opheffing van een account moest sturen aan bijvoorbeeld MSN omdat er discriminerende content in een MSN group stond, is het in 2005 meerdere keren voorgekomen dat MSN een group reeds had gesloten voordat het MDI de content heeft kunnen verifiëren. Hiermee samenhangend worden internetgebruikers 'mondiger'. Alvorens een melding te doen bij het MDI, stellen zij eerst het beheer van een website of de provider op de hoogte van door hen gesignaleerde discriminerende uitingen.

Het verwijderingspercentage⁵ is in 2005 96%. Het ligt tussen het verwijderingspercentage van 2003 en 2004, respectievelijk 95 en 97%. Dit hoge percentage en het grote aantal reeds door het beheer van een site verwijderde uitingen voordat het MDI deze heeft kunnen constateren (14% van het totaal) duidt op een behoorlijke bereidheid websites vrij te houden van discriminatie. Hier is echter – evenals in voorgaande jaren – enige voorzichtigheid geboden omdat het verwijderingspercentage niets zegt over het aantal uitingen waarover het MDI om diverse redenen geen verzoek tot verwijdering gestuurd heeft. Hierover leest u in de volgende hoofdstukken meer. De komende jaren moeten blijken of dit zelfreinigend vermogen verder toeneemt. Vooralsnog hebben de meldingsafhandelaren van het MDI hun handen vol aan het verzoeken verwijdering van van moderatoren en anderen om discriminerende uitingen te verwijderen.

“ ::::[GEEN GEKANKER NEDERLAND MOET BLANKER]:::: “

Begin 2005 ontving het MDI een melding inzake discriminerende reacties van bezoekers van een weblog over met name mensen met een donkere huidskleur. De uitingen logen er niet om:

“Vieze vuile kanker apen Binnenkort Zal alles veranderen jullie zullen of allemaal sterven of opkankeren naar je eigen land!!! Wij Nederlanders zijn jullie vieze kanker buitenlanders helemaal ZAT!!

White_Pride_DH”

---

⁵ het aantal na tussenkomst van het MDI verwijderde uitingen ten opzichte van het *totaal* aantal uitingen waarover het MDI een verzoek tot verwijdering verstuurd heeft

"i am a skinhead and i am proud of what i am fuck all of you ik hoop dat er meer nederlanders wakker worden en tuig als jullie afslachten kanker moslims vuile stinkende buitenlanders

leer nederlands turk"

Het MDI stuurde een verzoek tot verwijdering.

De beheerder van het weblog reageerde door op lichtelijk geïrriteerde toon te vragen wat het nut is van het verwijderen van discriminerende uitingen. Volgens de beheerder was het juist beter om dergelijke berichten te laten staan, zodat anderen hen konden corrigeren.

Naast dat er in casu geen sprake was van een serieuze discussie is het MDI is van mening dat het onderling corrigeren niets afdoet aan de strafbaarheid van de uitingen. Bezoekers trachtten elkaar te overtreffen in het doen van haatdragende uitspraken. Op de betreffende pagina kwam het woord *kanker* bijvoorbeeld 89 keer voor, al dan niet in combinatie met *moslims*, *apen*, *nikkers* of *buitenlanders*. *White Power* kwam 38 keer voor, al dan niet in combinatie met *sieg heil* (11 keer).

Na verdere correspondentie met het MDI herzag de beheerder van het weblog zijn mening en besloot de discriminerende uitingen te verwijderen en zijn disclaimer aan te passen. Het MDI heeft sindsdien nooit meer een melding over het weblog ontvangen.

Accent op strafrechtelijke aanpak discriminatie

In 2005 heeft het MDI veel ingezet op het stimuleren van een degelijke strafrechtelijke aanpak van discriminatie op het internet. De al eerder geconstateerde problemen in de strafrechtelijke aanpak van discriminatie op internet door politie en justitie zijn in 2005 echter niet veranderd. Dit wordt in hoofdstuk drie beschreven.

In 2006 zien we overigens wel een wat verhoogde activiteit met betrekking tot de strafrechtelijke aanpak van discriminatie op internet. Er zijn drie veroordelingen geweest van aangiften die het MDI in 2004 en 2005 heeft gedaan. Dit neemt niet weg dat het Nederlandse gedeelte van internet nog bol staat van *cyberhate*; minachtende, beledigende, haatzaaiende en tot geweld oproepende uitingen.

Voorts heeft het MDI in 2005 meerdere keren geconstateerd dat het voor de 'gewone burger' zeer moeilijk is om aangifte te doen van discriminatie op internet. De aangifte wordt niet opgenomen door de politie, de melder wordt verwezen naar het MDI of de verdere afhandeling van de aangifte loopt spaak wegens bijvoorbeeld capaciteitsproblemen.

Tot slot valt in 2005 op dat de discriminerende uitingen waarover het MDI meldingen ontvangt, voor een groot deel worden gedaan op interactieve websites zoals webfora en weblogs en dat het merendeel van de uitingen wordt gedaan op Nederlandse websites.

2. Discriminatiegronden

2.1 Inleiding

Het MDI registreert uitingen van discriminatie op internet onder meer op discriminatiegrond, om inzicht te krijgen in maatschappelijke ontwikkelingen in deze. Het MDI gaat daarbij uit van de in het Wetboek van Strafrecht genoemde discriminatiegronden, te weten ras, godsdienst of levensovertuiging, hetero- of homoseksuele gerichtheid, geslacht en – vanaf 1 januari 2006 – handicap en chronische ziekte.

In onderstaand overzicht worden de aantallen uitingen per discriminatiegrond weergegeven.

LET OP: vanwege de nieuwe manier van registreren zijn de cijfers van 2005 niet direct te vergelijken met de cijfers van 2003 en 2004. In 2005 wordt immers uitgegaan van 'unieke uitingen' (zie vorig hoofdstuk). Om de cijfers juist te interpreteren, moet men de absolute verschillen zien als indicatoren voor veranderingen en niet als precieze verschillen⁶.

Discriminatie op grond van ras⁷	2003	2004	2005
Discriminatie van asielzoekers/vluchtelingen/illegalen	5	100	29
Roma en Sinti	1	9	4
Aziaten	1	9	6
Discriminatie van autochtone Nederlanders	50	266	38
Afrofobie ⁸	99	232	175
Discriminatie van Marokkanen	59	268	186
Discriminatie van Turken	47	309	56
Overig afkomst ⁹	387	257	306

⁶ Door het nieuwe registratiesysteem valt het aantal uitingen in 2005 per definitie lager uit. Dit betekent bijvoorbeeld dat een verhoogd aantal in 2005 op een grotere toename wijst dan op eerste gezicht uit de cijfers blijkt.

⁷ Het begrip 'ras' dient, overeenkomstig het Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van alle vormen van Rassendiscriminatie en vaste jurisprudentie van de Hoge Raad ruim te worden uitgelegd. Dit begrip omvat tevens huidskleur, afkomst of nationale herkomst dan wel etnische afstamming.

⁸ Discriminatie van Surinamers, Antillianen, Afrikanen ('Anti-zwart' racisme)

⁹ Gebruik van de begrippen allochtonen, migranten, buitenlanders, Duitsers, Polen, etc.

Antisemitisme			
Antisemitisme	477	531	303
Waarvan Holocaust ontkenning	37	79	71
Discriminatie op grond van godsdienst of levensovertuiging			
Islam	231	409	371
Andere godsdiensten of levensovertuiging	10	34	41
Discriminatie op andere gronden			
Geslacht	12	27	11
Handicap	2	9	11
Seksuele voorkeur	44	149	45

Discriminatie op grond van ras vormt op internet net als in de rest van het maatschappelijk leven – zoals op de arbeidsmarkt – duidelijk de grootste categorie. In 2005 zijn de meldingen van islamofobie gestegen, net zoals uitingen waar in brede termen gerefereerd wordt aan afkomst (allochtonen, buitenlanders).

De ernst¹⁰ van de gemelde uiting – zoals beoordeeld door het MDI – wordt eveneens geregistreerd. Met het registratiesysteem van het MDI kunnen kruistabellen worden gemaakt. Daarmee kunnen we constateren hoe ernstig de uiting van discriminatie per categorie gediscrimineerden is en wat er met de gemelde uiting gebeurd is. In de volgende paragrafen wordt dit voor de belangrijkste discriminatiegronden op internet besproken.

2.2 Moslimhaat

Voor het eerst sinds het bestaan van het MDI is moslimhaat met 371 uitingen de grootste categorie. Moslimhaat op internet is wijd verbreid. Het betreft in tegenstelling tot wat men wellicht zou verwachten, lang niet alleen extreem rechtse websites¹¹.

Een groot deel van de discriminerende uitingen over moslims treft men aan op 'neutrale' websites. Het betreft voornamelijk websites die op enigerlei wijze interactief zijn, zoals webfora en weblogs. Met name interactieve websites die aandacht besteden aan de actualiteiten worden vaak vervuld met discriminerende uitingen, al dan niet 'uitgelokt' door het beheer van dergelijke sites.

¹⁰ Daarbij worden de volgende categorieën gehanteerd; Strafbaar, Mogelijk strafbaar op basis van klachtdelicten als eenvoudige belediging, Tendentius, Niet strafbaar, Reeds verwijderd, Geen exacte locatie ontvangen door het MDI, Geen exacte uiting ontvangen door het MDI

¹¹ dit geldt overigens ook voor discriminatie op andere gronden

Kranten en andere media plaatsen vaak een selectie van artikelen uit de krant of het tijdschrift op hun website zodat bezoekers er op kunnen reageren. Indien het beheer nalaat afdoende maatregelen te treffen om zulke excessen tegen te gaan, verwordt de ruimte voor reactie vaak tot een vrijplaats voor discriminatie.

Reacties van lezers
door Ikweethetbeter op 09-12-2005 13:15 Gewoon opblazen die toren.
door Damocles op 09-12-2005 13:39 Helemaal geen minaret bij een moskee! Zoiets heet stadsvervuiling. We zitten hier wel in Nederland!
Nog beter. Alle moskeeën afbreken! Gewoon helemaal weg met die haat zaaiers!

(voorbeeld)

Van de 371 uitingen in 2005 waren 171 uitingen strafbaar. 71 hiervan zijn op verzoek van het MDI verwijderd. 74 uitingen van moslimhaat in 2005 geleid tot een aangifte.

Dit aantal is vergeleken bij andere categorieën vrij hoog. Een website waarop veelvuldig discriminerende cartoons over met name moslims werden geplaatst is verantwoordelijk voor een groot deel van deze meldingen. Naast cartoons plaatste het beheer van de genoemde websites ook discriminerende reacties van bezoekers online. In totaal heeft het MDI in 2005 meer dan 100 meldingen in 2005 over deze site ontvangen, waaronder ook meldingen van discriminatie op andere gronden. Ook in 2006 blijven er meldingen over deze website binnenkomen. Vanwege de gevoelige aard van deze zaak is het MDI in 2005 overgegaan tot aangifte.

16 strafbare uitingen zijn gevonden op sites waar al een aangifte tegen loopt. De uitingen zijn derhalve toegevoegd aan bestaande dossiers te weten een weblog met journalistieke pretenties dat – overigens naast de suggestieve schrijfwijze van het beheer zelf – de bezoekers de vrije hand laat in het discrimineren.

De andere website waar al aangifte tegen is gedaan van islamofobie is een forum dat onder het mom van het vasthouden aan het gedachtegoed van Pim Fortuyn bezoekers een platform biedt voor het doen van discriminerende uitingen. Op beide websites worden tot op heden regelmatig zeer beledigende en haatzaaiende uitlatingen gedaan over veelal moslims. Het feit dat justitie tot op heden geen concrete stappen tegen deze sites heeft ondernomen, resulteert erin dat de sites geen strobreed in de weg wordt gelegd en de beheerders ongehinderd op dezelfde wijze door kunnen gaan.

Andere uitingen van moslimhaat die tot aangifte hebben geleid zijn aangetroffen op weblogs die – naast hun eigen provocerende en suggestieve schrijfwijze – niet of nauwelijks ingrijpen bij discriminatie door bezoekers. Deze bloggers gaven geen gehoor aan het verzoek tot verwijdering. Bovendien besteedden zij ruime aandacht aan het feit dat het MDI hen om verwijdering van teksten had gevraagd. Eén van hen stelde niet verantwoordelijk te zijn voor hetgeen de bezoekers op hun site aan reacties achterlieten. Het MDI is een andere mening toegedaan en wacht het oordeel van de rechter af.

Digitaal Moslim Bashen

Het schelden op moslims is 'in' op internet. Naast het feit dat op internet de cultuur van de 'grote bekken' aan terrein wint, merkt men ook dat in de wereld buiten internet het 'bekritisieren' van de islam steeds meer gemeengoed wordt. Op internet verwordt het 'aan de kaak stellen van misstanden binnen de islam' echter al vrij gauw tot ordinair discriminatoire taal, hetzij daartoe aangespoord door een enthousiaste blogger, hetzij door andere forumbezoekers, hetzij omdat het simpelweg de *raison d'être* is van een website.

Een weblog, dat al jaren bestaat en een zekere populariteit geniet, besteedde voorheen voornamelijk aandacht aan nieuwe ontwikkelingen in de sfeer van amusement op internet: games, films, muziek, al dan niet *NSFW*¹².

In de loop van 2005 werd de sfeer op dit blog steeds grimmiger. Er verschenen meer items over terrorisme, criminaliteit en actualiteiten. Het weblog volgde hiermee het voorbeeld van een paar andere populaire weblogs. Het blog kon echter de overstap naar een serieuzere website niet maken en raakte de controle over zijn publiek kwijt.

Toen het MDI, refererend aan de eigen 'huisregels' van het weblog, het beheer een verzoek tot verwijdering stuurde wegens enkele haatzaaiende uitingen over moslims, werd er gereageerd door zowel de email van het MDI online te plaatsen als in het openbaar te verkondigen niet 'te willen buigen' voor het MDI. Het MDI bleef in 2005 regelmatig meldingen over dit weblog ontvangen en besloot derhalve aangifte te doen.

(voorbeeld)

2.3 Andere godsdiensten of levensovertuiging

Deze categorie is vanouds een kleine categorie. In 2005 heeft het MDI 41 uitingen in deze categorie geregistreerd, waarvan er drie strafbaar waren. Een van deze uitingen heeft geleid tot aangifte.

Verhoudingsgewijs worden er meer niet-strafbare uitingen in deze categorie gemeld dan over andere discriminatiegronden. Dit kan als volgt worden verklaard.

In de eerste plaats bestaat er verwarring over 'levensstijlen' enerzijds en godsdienst of levensovertuiging anderzijds. Zo ontvangt het MDI meldingen over mensen die op een website

¹² NSFW = Not Suitable For Work, denk hierbij voornamelijk aan pornografische afbeeldingen

beledigende opmerkingen zijn tegengekomen over bijvoorbeeld 'gothics' of 'gabbers'. Een levensstijl valt niet onder het juridische begrip levensovertuiging en derhalve kan het MDI geen stappen ondernemen, hoe hatelijk of laakbaar de uitingen soms ook zijn. Een levensovertuiging dient te gaan om een samenhangende beschouwing over het leven, zoals bijvoorbeeld het geval is bij het humanisme of de antroposofie. Er kan van een levensovertuiging gesproken worden als deze overtuiging een min of meer coherent stelsel van ideeën vormt waarbij het gaat om fundamentele opvattingen over het menselijk bestaan¹³.

Een andere verklaring voor het lage aantal strafbare uitingen is het feit dat op sommige religieuze of religieus geïnspireerde sites teksten staan waarin andere godsdiensten worden bekritiseerd. Zo staat er op bepaalde christelijke websites dat Wicca¹⁴ hetzelfde is als satanisme. Alhoewel Wicca of andere 'natuurgodsdiensten' niet overeenkomen met satanisme, is een dergelijke uiting niet per definitie strafbaar. Het verspreiden van onjuistheden over andere godsdiensten maakt nog niet dat daarmee een strafbaar feit wordt begaan.

2.4 Antisemitisme

Het MDI registreerde in 2005 302 uitingen over antisemitisme, waarvan 71 het ontkennen van de Holocaust betrof. Alhoewel het aantal gemelde uitingen over antisemitisme op internet gedaald is komt antisemitisme nog veel voor op internet. Het aantal is overigens bijzonder hoog vergeleken bij het aantal meldingen over antisemitisme in de fysieke wereld buiten het net gedaan bij de anti-discriminatiebureaus en de politie¹⁵.

Antisemitisme op internet komt voornamelijk uit extreem rechtse en uit radicaal islamitische hoek. Aan een aantal forumdiscussies op extreem rechtse sites die het MDI onder ogen heeft gekregen is te zien dat extreem rechts verdeeld is in zijn haat jegens joden en zijn haat jegens moslims.

Een opvallende *discussiedraad* op een extreem rechts forum betrof een discussie met als centrale vraag welke groep het 'gevaarlijkst' was; joden of moslims. Sommigen zien in moslims een bondgenoot in de strijd tegen de wereldwijde 'joodse overheersing'. Anderen zijn juist van mening dat de Nederlandse cultuur voortkomt uit de joods-christelijke cultuur en dat daarom 'de joden' niet de vijand zijn, maar 'de moslims'. Weer anderen combineren beide ideeën en zijn van mening dat 'de moslims' weliswaar de vijanden zijn van het Westen, maar daartoe worden aangezet door 'de joden', die de eigenlijke macht in de wereld hebben. Dergelijke samenzweringstheorieën zijn wijdverbreid op internet.

---

¹³ zie oordeel nummer 1997-15 Commissie Gelijke Behandeling

¹⁴ Wicca is een 'natuurgodsdienst'

¹⁵ Zie de rapportages over de kerncijfers van de Landelijke Vereniging van Anti-Discriminatiebureaus en Meldpunten (www.lvadb.nl) en de rapportages van Jaap van Donselaar (www.annefrank.nl).

Re: De Jodenvraag

Quote:

Originally Posted by **bmwz4**

Als we allemaal goed kijken naar de strijd tegen het terrorisme, de Islam tegen de westerse wereld. Dan kan je duidelijk zien dat de Joden aan onze kant strijden. De Joden strijden ook vooraan in de strijd tegen de Islam. Ik vind dat we ze beter kunnen steunen ipv de joden in de rug aanvallen.

'Islam will dominate the world'

En zo is er nog een volk dat dat graag wil.

'Jews will dominate the world'

Joden en islam beiden hetzelfde plan.

Al er geen joden (en suffice (niet waakzame) (s)linkse blanken) waren hadden er ook geen moslims (allochtonen, geen multikul) geweest momenteel.

(voorbeeld)

Van de in totaal 302 geregistreerde uitingen heeft het MDI er 146 als strafbaar beoordeeld. 90 daarvan zijn na een verzoek tot verwijdering van het MDI verwijderd. Een aantal (10) onmiskenbaar strafbare uitingen was reeds verwijderd eer het MDI een verzoek tot verwijdering stuurde.

11 uitingen hebben geleid tot aangifte. Daaronder bevonden zich twee zaken die begin 2006 tot een veroordeling hebben geleid. Eén daarvan betrof het filmpje 'Housewitz' dat medio 2005 online stond. De tweede betrof een website waar men onder het mom van 'satire' zich te buiten ging aan discriminerende uitingen over onder joden en homoseksuelen. Beide zaken staan nader omschreven in hoofdstuk 4 over de werkwijze van het MDI.

Een derde aangifte is gericht tegen een *bezoeker* van een extreem rechts webforum. Deze man had in het verleden meerdere eigen websites waarin hij aanwijzingen gaf over zijn identiteit, zoals zijn naam en adresgegevens. Het MDI heeft in 2005 meerdere uitingen van deze man aangetroffen die, tezamen met enkele nieuwe uitingen, begin 2006 tot een aangifte hebben geleid.

55 mogelijk discriminerende uitingen waren reeds verwijderd voordat het MDI deze heeft kunnen constateren. Voor een groot deel betrof het uitingen gedaan op een populair 'Marokkaans' webforum, waarvan het beheer er een redelijk actief modereerbeleid op nahoudt. De overige uitingen die niet verwijderd zijn, zijn reeds aan bestaande aangiftedossiers toegevoegd of doorgezonden via het INACH netwerk daar waar het buitenlandse sites betrof.

Een voorbeeld van een uiting via MSN betrof bedreiging en belediging; een 12 jarig joods meisje werd via MSN uitgescholden en bedreigd. Het MDI heeft nauw contact met haar ouders onderhouden en hen tijdens de kwestie geadviseerd welke stappen zij het beste konden nemen.

2.5 Discriminatie op grond van seksuele gerichtheid

Het MDI registreerde in 2005 45 discriminerende uitingen op grond van seksuele gerichtheid, waarvan er 14 strafbaar waren.

Er wordt vaak met de bijbel, de koran of andere religieuze geschriften in de hand haat jegens homoseksuelen gepredikt. Of – zoals men vaak zegt – niet tegen de homoseksueel *an sich*, maar

tegen de homoseksuele praktijk. Nu is het zo in het Nederlandse recht dat men met de bijbel of de koran in de hand inderdaad veel mag zeggen. Zo waren de rechters inzake Van Dijke en El Moumni van mening waarin dat beide uitspraken op zich beledigend waren. Omdat ze waren gedaan vanuit hun godsdienstige overtuiging, kwam echter in beide gevallen het beledigende karakter van hun uitspraken te vervallen.

Zes strafbare uitingen zijn op verzoek van het MDI verwijderd en een aantal andere hebben geleid tot aangifte. Twee ervan hebben begin 2006 tot veroordelingen geleid. Een derde aangifte – tegen de in hoofdstuk 4 omschreven website 'mohootje' – loopt nog.

Verder is er melding gedaan over een website waar een bezoeker in het gastenboek discriminerende uitingen over homoseksuelen had geplaatst. De eigenaar van de website, zelf homoseksueel, deed melding bij het MDI. Het MDI heeft de melder geadviseerd over hoe hij het beste te werk kon gaan bij het doen van aangifte. De zaak lag gecompliceerd omdat de eigenaar van de website in België woont, maar in Nederland werkt en de betreffende website ook in Nederland wordt gehost.

Eén uiting betrof een Nederlandstalige haatmail vanuit Dubai, met daarin onder meer paranoïde teksten over 'joodse overheersing', het 'redden van het blanke ras' en discriminerende uitingen over homoseksuelen.

DE BOND TEGEN DE HOMOSEKSUALITEIT

Homo's flickers of hoe u ze ook noemen wilt, zijn kort samengevat boos en grote zondaars tegen de HEERE (Genesis. 13:13)
Homo's zijn gewelddadig en ze verderven steden en naties (Genesis.19:1-25, Rechters. 19) Homo's zijn de HEERE, uw God, een gruwel (Leviticus. 18:22). **Homo's zijn des doods waardig**, vanwege hun verdervelijke, onnatuurlijke seksuele praktijken. (Leviticus 20:13; Romeinen 1:32). Homo's worden door God 'honden' genoemd, omdat ze vies en schaamteloos wellustig zijn. (Deut. 23:17,18; Matth. 7:6; Fil. 3:2) Homo's zijn werkers der **ongerechtigheid**; God haat ze (Ps. 5:5) Homo's zijn **leugenaars en moordenaars** (joh. 8:44) Homo's zijn **ontuchtig, gruwelijk en onrechtvaardig** (2 Petrus 2:7,8) Homo's zijn **onredelijke dieren**, die de natuur volgen, en voortgebracht zijn om **gevangen en gedood** te worden (2 Petrus 2:12) Homo's en lesbo's zijn resp. **braakseletende honden en in het slijk wentelende zeugen** (2 Petrus 2:12) **Homo's hoereren** en gaan ook ander vlees na (Judas 7)

(voorbeeld)

2.6 Discriminatie van Marokkanen

De hoeveelheid scheldwoorden die in combinatie met het woord Marokkaan wordt gebruikt, is duizelingwekkend. Sinds de term 'kutmarokkaan' populair is gemaakt door enerzijds een Amsterdamse wethouder en anderzijds een Nederlandse rapper, komt het woord zeer vaak voor op internet. Een zoekopdracht via google levert 883 resultaten op. De zoekopdracht "kut

Marokkaan" (waarbij google zoekt op de exacte woordcombinatie) geeft ongeveer 14.000 resultaten en 'kut-marokkaan' maar liefst circa 21.700 resultaten. Uiteraard leveren lang niet al deze zoekresultaten links op naar strafbare uitingen, maar het feit dat een term met een inherent beledigende lading gemeengoed is geworden en zelfs is opgenomen in de Dikke Van Dale, mag op zijn minst dubieus worden genoemd.

De categorie discriminatie van Marokkanen is over de jaren heen gedaald en gestegen. Het schelden op Marokkanen is 'in' en hangt nauw samen met 'moslim bashen'. Vaak worden Marokkanen en moslims in één adem genoemd; treft men ergens een discriminerende uiting over Marokkanen aan, dan is de kans groot dat er verderop iets over moslims staat en vice versa. Dat doet niet alleen onrecht aan de termen Marokkaan en moslim, maar getuigt ook van het feit dat men niet genuanceerd naar zaken wil kijken. Het voorbeeld in het kader op de volgende pagina toont dat duidelijk aan.

Naast het in één adem noemen van Marokkanen en moslims, is er in veel situaties sprake van daadwerkelijk racistische uitingen gericht tegen Marokkanen *an sich*. Deze onderscheiden zich van uitingen waarbij Marokkanen min of meer willekeurig of toevallig het doelwit zijn van de geconstateerde discriminatie. Er leeft, blijkens de uitingen die dagelijks op internet te lezen zijn, onder een deel van de Nederlandse bevolking een aversie tegen Marokkanen. Het gaat in deze niet zelden om directe oproepen tot geweld en haat.

Het MDI heeft in 2005 in totaal 186 afzonderlijke uitingen inzake discriminatie van Marokkanen geregistreerd. Inzake 34 uitingen is er helaas door de melder geen exacte locatie dan wel specifieke uitlating aangegeven.

Van de 186 uitingen inzake discriminatie van Marokkanen heeft het MDI 85 strafbare uitingen geconstateerd, waarvan 49 na een verzoek tot verwijdering van het MDI zijn verwijderd.

Vijftien strafbare uitingen hebben geleid tot nieuwe aangiften. Dat houdt niet in dat er 15 aangiften gedaan zijn. De betreffende uitingen zijn aangetroffen op drie afzonderlijke websites en hebben derhalve geleid tot drie aangiften. Twee daarvan betreffen weblogs die bezoekers de vrije hand geven in het plaatsen van discriminerende uitingen. De derde website betreft een extreem rechts webforum.

30 uitingen zijn door het MDI als tendentius beoordeeld. Ondanks het feit dat het MDI in dergelijke zaken geen stappen kan ondernemen, valt het op dat het merendeel van dergelijke uitingen wordt gedaan op locaties waarover het MDI regelmatig meldingen ontvangt, zoals een aantal extreem rechtse webfora en weblogs die er op uit zijn ophef te veroorzaken.

Inzake een aantal van deze websites heeft het MDI reeds één of meerdere aangiften lopen. Uitingen die als tendentius worden gekwalificeerd, zijn op zich dus niet voldoende voor het doen van aangifte, maar kunnen het dossier wel versterken, omdat er een tendens mee wordt aangetoond. Voor de beoordeling of een uiting strafbaar is, wordt namelijk niet alleen naar de uiting zelf gekeken, maar ook naar de context waarbinnen de uitingen zijn gedaan. Een weblog waarvan het beheer zijn best doet om strafbare uitingen te verwijderen, maar er per ongeluk een 'laat glijpen' is van een heel andere orde dan het beheer van een website dat structureel de bezoekers de vrije hand laat en er niet vies van is zelf olie op het vuur te gooien.

“Ter dood steniging”

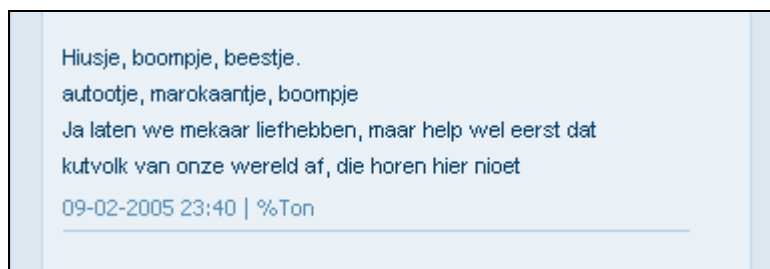
Een weblog plaatste in februari 2005 een link naar een filmpje waarin een steniging werd getoond. De steniging vond vermoedelijk plaats in Iran.

Het beheer van het weblog plaatste daarbij een zeer suggestieve tekst waarin werd gerefereerd aan het incident waarbij een tasjesdief in Amsterdam verongelukte. Er werd een verband gelegd tussen twee volledig los van elkaar staande gebeurtenissen.

Het betreffende filmpje is zeer expliciet en schokkend en roept bij de kijker emoties op. De bezoekers van het weblog kunnen reacties achterlaten. De reacties waren – begrijpelijk – zeer emotioneel. Een aantal bezoekers ging echter duidelijk over de schreef, toen zij uitingen over moslims en Marokkanen plaatsten als:

Het MDI ontving meerdere meldingen over deze uitingen en stuurde een verzoek tot verwijdering aan het beheer. In plaats van te verwijderen of het MDI om nadere uitleg te vragen, plaatste het beheer - zoals wel vaker gebeurt - de email van het MDI in een nieuw item online en gaf in het openbaar aan geen verantwoordelijkheid te nemen voor de door bezoekers geplaatste uitingen. Het beheer was van mening dat dergelijke uitingen door andere bezoekers zouden worden gecorrigeerd dan wel genuanceerd. Deze opvatting van het beheer resulteerde in nog meer discriminerende uitingen. De onderstaande uiting is gedateerd *nadat* het MDI een verzoek tot verwijdering had gestuurd:

Sindsdien bleef het MDI meldingen ontvangen over dit weblog. Het MDI besloot derhalve tot aangifte over te gaan.

2.7 Afrofobie

Voor de categorie 'anti-zwart' racisme of Afrofobie geldt dat het aantal uitingen ten opzichte van 2004 is gedaald, maar vergeleken met de jaren daarvoor een grotere categorie is geworden. Als we kijken naar de inhoud of de aard van het soort uitingen die onder de categorie 'anti-zwart' racisme vallen, valt op dat het voor een groot deel gaat om beledigende en haatzaaiende uitingen *direct* gerelateerd aan huidskleur. 'Oude' vooroordelen en stereotypen als zouden mensen van Afrikaanse afkomst 'lui' zijn, van een inferieur ras zijn, al dan niet 'slechts geschikt' voor lichamelijke arbeid worden veelvuldig geuit op met name extreem rechtse websites en -fora. Het gaat vaak om 'klassiek' racisme, gebaseerd op superioriteitsdenken en kenmerkt zich door zeer grof en minachtend taalgebruik.

In 76 gevallen ging het om strafbare uitingen. Van deze 76 zijn er 56 op verzoek verwijderd. Vier zaken betroffen buitenlandse sites en zijn doorgestuurd via INACH. Bij drie uitingen ging het om ongevraagd toezenden van email met daarin discriminerende content. Eén van de situaties betrof de eerder genoemde haatmail uit Dubai. Het MDI heeft inzake vier uitingen van anti-zwart racisme aangifte gedaan. Eén van deze dossiers betrof een al bij het MDI bekende website, waartegen al meerdere aangiften is gedaan wegens discriminatie op verschillende gronden. Inzake 38 uitingen heeft het MDI helaas geen exacte locatie of uiting ontvangen.

Er zijn 25 tendentieuze uitingen gedaan waarvan er elf op extreem rechtse of daaraan nauw verwante websites staan. Een aantal andere tendentieuze staat op websites waartegen het MDI reeds één of meerdere aangiften heeft lopen.

Hoewel de uitingen niet voldoen aan de criteria die het Wetboek van Strafrecht stelt aan strafbaarheid van uitingen, is de strekking van dergelijke uitingen voor de goede lezer duidelijk. Bovendien is het feit dat uitingen die op het randje balanceren worden gedaan op websites waar op andere pagina's wél strafbare uitingen staan, een duidelijk signaal dat de eigenaren van dergelijke sites alerter dienen te zijn op hetgeen zich op hun pagina's afspeelt.

Inzake twee meldingen ging het om eenvoudige belediging¹⁶, smaad of laster en niet om discriminatie zoals bepaald door het Wetboek van Strafrecht. Het MDI heeft betreffende melders geadviseerd welke stappen zij het beste konden nemen zoals het klagen bij de *abuse-afdeling*¹⁷ van de provider in kwestie of het doen van aangifte.

Eén melder heeft aangegeven zelf aangifte te hebben gedaan na het hebben ontvangen van een email namens een groep genaamd 'Dutch Liberation Front'. In deze email wordt gedreigd aanslagen te plegen op supermarkten, tenzij de macht in Nederland wordt overgedragen aan 'blanke nationalist'. Volgens de afzender(s) dienen joden, negers en Arabieren zich te 'leren gedragen als gasten'. Zie het voorbeeld op de volgende pagina.

---

¹⁶ belediging gericht tegen een individu

¹⁷ veel providers hebben een afdeling waar men terecht kan met klachten over misbruik op internet

Van: xxx@xx.nl [mailto:xxx@xx.nl]
Verzonden: maandag 31 januari 2005 12:12
Aan: xxx@xx.nl
Onderwerp: mail

Dutch liberation front : is een groep blanken nederlanders uit Duitsland en nederland, wij vechten voor bevrijding van Nederland, wij willen kruis oorlog voeren tegen de jodische overheersing in onse land. Nederland is voor blanke nederlanders , wij vragen de jodische overheersers in onse landen de volgende vraag:- Joden moeten zo snel mogelijk de macht overdragen aan de blanken nationalisten. Joden moeten als gasten gedragen in onse land net als Negers en Araberen. Immigratie moeten stop gezeten worden. Hard aanpakk criminelen en terroristen · Blanken nationalisten worden beschouwd en behandeld als immigranten daarom nemen we volgende stapen: Van af 6 januari onse team (Dutch liberation front) zal giftige bliken & drink flesjes (cola bier enzo) plaatsen in alle jodische supermarketten C 1000 en albertehijn in alle distributie centers en supermarks, Wij waarschuwen onse blank brothers ,zij moeten opletten waar ze shopping doen, Wij gebruiken iedereen om giftige bliken te plaatsen in C 1000& Albertehijn. Groeten van international Dutch liberation front

(voorbeeld)

2.8 Discriminatie van Turken

Bij discriminatie van Turken geldt deels hetzelfde als voor discriminatie van Marokkanen: Turken worden dikwijls in één adem genoemd met moslims. Zodra op een weblog of een webforum de discussie ontspoord en de bezoekers zichzelf te buiten gaan aan discriminerende uitingen, is de kans groot dat men er scheldpartijen en haatzaaiende uitingen jegens Turken aantreft.

Daarentegen zijn Turken voornamelijk het doelwit als er in de actualiteiten wordt gesproken over onderwerpen als toetreding van Turkije tot de EU of indien het fenomeen eerwraak wordt aangekaart.

Het MDI heeft in 2005 op basis van meldingen 56 uitingen van discriminatie van Turken geconstateerd. Van de 56 uitingen heeft het MDI er 25 als strafbaar beoordeeld. Hiervan zijn er 19 verwijderd na een verzoek tot verwijdering van het MDI.

Inzake één uiting heeft MDI geen stappen ondernomen, omdat de melder reeds zelf aangifte had gedaan. Eén uiting is toegevoegd aan een reeds bestaand aangiftedossier. Het betreft een webforum dat niet reageerde op verzoeken tot verwijdering van het MDI. De aangifte loopt reeds sinds 2004.

Inzake drie uitingen heeft het MDI aangifte gedaan. Het betreft twee weblogs die al eerder zijn genoemd. Zeven uitingen zijn als tendentieus gekwalificeerd. Het gaat dan wederom om uitingen die niet voldoen aan alle criteria die het Wetboek van Strafrecht stelt, maar 'op het randje' balanceren en in enkele situaties relevante aanvullende informatie opleveren voor reeds bestaande aangiften.

2.9 Discriminatie van autochtone Nederlanders

De categorie discriminatie van autochtone Nederlanders is met 38 uitingen gedaald ten opzichte van 2004, en komt in de buurt van de aantallen in voorgaande jaren.

Van de 38 uitingen waren er 17 reeds verwijderd eer het MDI de uitingen heeft kunnen constateren. Deze meldingen betroffen tweemaal een MSN Group, waarop werd opgeroepen tot

onder meer jihad, terrorisme en het omverwerpen van de democratie. Beide sites waren reeds volledig offline gehaald door MSN.

Eén uiting betrof een discriminerende raptekst ten opzichte van Nederlanders met daarin woorden als 'die kanker witte'. De tekst stond op de 'rap' pagina's van een gemeentelijke onderwijs website waar bezoekers hun eigen rapteksten kunnen achterlaten. Deze thema-pagina's zijn vooral gericht op jongeren. Dit is één van de vele voorbeelden van een goed bedoeld initiatief dat door kwaadwillende bezoekers wordt misbruikt voor het verspreiden van haat. Gelukkig heeft deze website klaarblijkelijk een actief beheer dat zijn verantwoordelijkheid neemt in het 'schoon' houden van de website.

2.10 Discriminatie op grond van 'overige afkomst'

Het MDI heeft in haar registratieprogramma de categorie 'overige afkomst'. In deze categorie worden zowel uitingen van discriminatie met behulp van algemene termen als buitenlander, immigrant, allochtoon en dergelijke geregistreerd, als andere dan hierboven genoemde afkomsten.

Het MDI heeft in totaal 306 uitingen geconstateerd die in deze categorie vallen. Daarmee is deze categorie een van de grootste categorieën in 2005. Dit valt deels te verklaren uit het fenomeen dat indien een discussie op een webforum eenmaal uit de hand loopt, allerhande termen worden aangehaald, zoals voornoemde 'allochtoon' en 'buitenlander'. Opvallend is ook dat in deze categorie veel uitingen voorkomen die zijn gedaan op 'kleine' extreemrechtse websites en op gebruikersprofielen op populaire (jongeren)sites.

Met 'kleine' extreem rechtse websites worden bedoeld websites die worden gehost bij gratis providers, zoals 50megs.com. Deze websites worden in veel gevallen door jongeren gemaakt die ook hun 'stem' willen laten horen op internet en een platform willen vormen. Zij openen een account bij een gratis provider en plaatsen, al dan niet met behulp van knip- en plakwerk, hun gedachtegoed online. Hun streven is om 'Nederland blank te houden', om 'rassenvermenging' tegen te gaan en om 'buitenlanders en allochtonen' uit Nederland te weren. Niet zelden worden er extreem rechtse symbolen en 'codetaal' gebruikt, zoals de cijfercombinatie '88'¹⁸.

(voorbeeld)

Opvallend bij deze categorie is dat er over 70 mogelijke uitingen door de melder geen exacte locatie dan wel exacte uiting is genoemd bij het doen van een melding. Het betreft hier

¹⁸ '88' staat voor twee maal de achtste letter uit het alfabet en betekent 'Heil Hitler'

voornamelijk mensen die al dan niet toevallig, bijvoorbeeld via een zoekopdracht met google, terecht komen op websites met een extreem karakter. Zij schrikken en doen melding bij het MDI zonder specifieke informatie te geven. Deze mensen verwijzen bijvoorbeeld naar het adres van een website als stormfront.org.

Stormfront is één van de oudste en grootste extreem rechtse websites waarop honderdduizenden berichten door forumgebruikers zijn achtergelaten. Stormfront is een Amerikaanse website met een aantal buitenlandse subfora, zoals *Stormfront Britain*. Het Nederlandstalige subforum is naast het Britse subforum het grootste en actiefste anderstalige forum op stormfront. Indien de melder geen exacte locatie van de uiting weergeeft, is het ondoenlijk om de gehele site door te nemen.

Het MDI kan op basis van meldingen waarin geen specifieke locatie op internet wordt genoemd geen concrete stappen kan nemen. De grote omvang van deze categorie vormt wel een indicator voor het feit dat argeloze bezoekers op internet snel op discriminatie stuiten en daar aanstoot aan nemen.

Van de 306 uitingen in deze categorie heeft het MDI er 69 als strafbaar beoordeeld, waarvan er 36 op verzoek van het MDI zijn verwijderd. Inzake twee strafbare uitingen heeft het MDI geen stappen ondernomen, omdat de melder reeds zelf aangifte had gedaan. Het betrof belediging en bedreiging van een lokale politicus op een bekende extreem rechtse website.

Naast de belediging en bedreiging aan het adres van de man, werden er ook uitingen gedaan die in strijd zijn met de anti-discriminatiebepalingen uit het wetboek van Strafrecht. Het MDI heeft ook reeds een aangifte lopen tegen de betreffende website. Helaas heeft het Openbaar Ministerie tot op heden geen concrete stappen ondernomen tegen de maker(s) van de website. De website is op eigen initiatief van de beheerder sinds kort uit de lucht.

Drie uitingen zijn toegevoegd aan reeds bestaande aangiftedossiers. Twee daarvan zijn gedaan op een populair extreem rechts webforum, de derde op een webforum dat onder het mom van het aanhangen van het gedachtegoed van Pim Fortuyn bezoekers de vrije hand geeft in het doen van discriminerende uitspraken. Vijf uitingen zijn doorgestuurd via INACH. Elf uitingen hebben geleid tot aangifte. Twee van deze aangiften betreffen de reeds eerder genoemde weblogs.

(voorbeeld)

3 Uitingen per medium/locatie

Gemelde unieke uitingen uitgesplitst naar locatie/media op Internet

	2003	2004	2005
Websites	490	1318	529
Webfora/discussiefora	555	574	444
Weblogs	-	255	199
Usenet (nieuwsgroepen)	24	69	19
Chatboxen (webchat)	17	19	16
IRC (Internet Relay Chat)	-	-	4
ICQ (Page & chatsysteem)	-	-	4
email & spam	172	503	44
MP3's of andere geluidsfiles (via Napster, Kazaa of ander P2P netwerk of webpagina)	32	6	7
Mailing lists	32	6	1

LET OP: vanwege de nieuwe manier van registreren zijn de cijfers van 2005 niet direct te vergelijken met de cijfers van 2003 en 2004. In 2005 wordt immers uitgegaan van 'unieke uitingen' (zie 1^e hoofdstuk). Om de cijfers juist te interpreteren, moet men de absolute verschillen zien als indicatoren voor veranderingen en niet als precieze verschillen.

Het MDI neem meldingen in behandeling over discriminatie op het Nederlandse deel van internet¹⁹. Internet is breder dan alleen het World Wide Web²⁰. Het internet behelst ook digitale communicatievormen als email, P2P (bijvoorbeeld Kazaa en Limewire), chat, nieuwsgroepen en online gaming. Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, betreft een groot deel van de meldingen die het MDI ontvangt uitingen gedaan op webfora (444) en weblogs (199).

Het MDI kan in beginsel alleen stappen ondernemen indien het gaat om uitingen die in het openbaar zijn gedaan. In het openbaar houdt in dat de uiting door het publiek waargenomen kan worden. Als regel zijn nagenoeg alle websites, webfora, weblogs en dergelijke openbaar. Men hoeft immers maar het adres of de URL²¹ in te typen en de pagina's verschijnen op het beeldscherm.

Bij veel webfora en weblogs moet men lid worden om mee te kunnen doen aan discussies. Men zou dus kunnen stellen dat het hier gaat om een besloten kring. Dit is echter niet het geval. In de eerste plaats zijn de pagina's waarop wordt gediscussieerd bereikbaar voor iedereen, zowel lid als niet-lid. De uitingen die op deze pagina's worden geplaatst zijn derhalve voor het publiek toegankelijk en daarmee openbaar.

¹⁹ Hiermee wordt onder meer bedoeld op websites die in Nederland worden gehost, maar ook websites die in het buitenland worden gehost en gericht zijn op de Nederlandse samenleving en/of vanuit Nederland worden onderhouden.

²⁰ WWW; websites, webfora, weblogs etcetera. Een weblog is een type persoonlijk dagboek dat geregeld wordt aangevuld met een brede variëteit aan onderwerpen. Vaak is er de mogelijkheid te reageren.

²¹ Met de Uniform Resource Locator wordt naar de locatie van een pagina op internet verwezen

In de tweede plaats houdt lidmaatschap van een forum of een weblog niet hetzelfde in als lidmaatschap van bijvoorbeeld een vereniging. Om lid te kunnen worden hoeft met doorgaans alleen maar een online-formulier in te vullen met enkele persoonlijke gegevens. Zo dient men een gebruikersnaam of *nickname* te kiezen en dient men een geldig email-adres op te geven. De overige gevraagde gegevens zijn vaak optioneel, zoals naam, woonplaats en leeftijd. Deze gegevens worden ook niet gecontroleerd door het beheer van een forum.

De verwerking van de aanmelding op een forum of weblog geschiedt vervolgens volledig automatisch. Na het invullen van het formulier ontvangt men vaak per ommegaande een email waarin wordt gevraagd de registratie te bevestigen. Na dit te hebben gedaan is men lid van het forum of weblog en kan men deelnemen aan discussies. De gehele registratieprocedure neemt doorgaans minder dan vijf minuten in beslag. Op grond van het bovenstaande kan men er vanuit aan dat de pagina's van een forum of weblog openbaar zijn. Dit betekent echter niet dat de deelnemers aan de discussies – en dit wordt nog wel eens vergeten – anoniem zijn.

Op interactieve websites – denk aan sites van kranten en andere media – wordt vaak een selectie van artikelen geplaatst die ook in andere vorm zijn verschenen. De bezoekers krijgen op de site de mogelijkheid om te reageren op de artikelen. Indien het beheer van een dergelijke website niet afdoende maatregelen treft om excessen tegen te gaan, vervallen de reactie-pagina's vaak in vrijplaatsen voor het doen van discriminerende uitingen.

Een aantal weblogs plaatst regelmatig een item naar aanleiding van actualiteiten. Niet zelden is het item op suggestieve en provocerende wijze geschreven. Dat is op zich geenszins zonder meer strafbaar of anderszins laakbaar. Er zijn echter bezoekers zijn die van de veronderstelde anonieme reactiemogelijkheid gebruik maken om haatzaaiende uitingen te plaatsen. Dergelijk gedrag van bezoekers is niet slechts een theoretische mogelijkheid, maar een realiteit, getuige de vele ernstige uitingen die bezoekers achterlaten. De eigenaar van een weblog dient zijn verantwoordelijkheid te nemen om de reacties vrij te houden van discriminerende uitingen door deze pagina's te modereren.

Modereren wil zoveel zeggen als het toetsen van de reacties van bezoekers aan de door het beheer zelf gestelde huisregels²². Deze moeten dan ook worden toegepast door bijvoorbeeld een bericht dat grenzen overschrijdt te verwijderen en bij herhaling het IP-adres van de betreffende gebruiker te blokkeren.

Een goed weblog kenmerkt zich door contact met zijn lezers te onderhouden. Kleine webloggers reageren op de reacties die de lezers achterlaten. De grotere weblogs lukt het niet om zo uitgebreid te communiceren met hun publiek. Bloggers houden echter wel bij wat er aan reacties wordt geplaatst. Het komt vaak voor dat het beheer van een weblog berichten aanpast, verwijdert of becommentarieert op het moment dat een bezoeker 'ongewenst gedrag' vertoont.

Zo is het op veel weblogs bijvoorbeeld niet toegestaan om reacties in louter hoofdletters te schrijven of een veelheid aan uitroeptekens te plaatsen. Indien dat wel gebeurt, is de kans groot dat de *blogger* daar op zijn minst een opmerking over maakt en eventueel de bijdrage verwijdert. Het MDI is van mening dat indien een in hoofdletters geplaatste reactie al voldoende aanleiding is om een reactie te verwijderen, een uiting waarin wordt opgeroepen om 'al die moslims het land uit te flikkeren' zeker uit de reacties verwijderd dient te worden.

---

²² Uiteraard dient het beheer zich naast eigen regels ook te houden aan wet- en regelgeving

Webfora

Van de 444 uitingen die op webfora werden gedaan, achtte het MDI er 167 strafbaar. Van deze 167 uitingen zijn er 124 op verzoek van het MDI verwijderd en hebben 29 uitingen geleid tot een aangifte of zijn toegevoegd aan reeds bestaande dossiers. 65 uitingen waren al door het beheer van een forum verwijderd eer het MDI de uitingen heeft kunnen constateren. Dit toont aan dat een deel van de webfora plekken zijn waar het beheer actief modereert; hetzij door eigen waarneming, hetzij nadat zij op de hoogte zijn gesteld door bezoekers.

Deze vorm van zelfreiniging verdient aanbeveling en kan worden gestimuleerd door heldere forumregels te hanteren, voldoende moderators in te schakelen en de moderators of het beheer ook bereikbaar te laten zijn voor het publiek.

Een vorm van bereikbaarheid van het beheer van een forum dat meer en meer wordt gebruikt, is de zogenaamde 'meldingsknop'. Een meldingsknop houdt in dat onder elk op het forum geplaatste bericht een digitale knop staat waarmee met een simpele muisklik het bericht kan melden bij het beheer.

Weblogs

Van de 199 uitingen op weblogs achtte het MDI er 88 strafbaar. Daarvan zijn er 34 na een verzoek tot verwijdering verwijderd en hebben er 52 geleid tot aangifte of zijn toegevoegd aan reeds bestaande aangiftedossiers.

Het aantal verwijderde uitingen bij weblogs is – verhoudingsgewijs – kleiner dan bij webfora. Daarentegen is het aantal uitingen dat in enige vorm heeft bijgedragen aan een aangifte(dossier) bij weblogs juist hoger dan bij webfora, terwijl het in beide gevallen bijna uitsluitend gaat om uitingen die zijn gedaan door de bezoekers van het weblog of het webforum.

Dit valt mogelijk te verklaren uit het feit dat een aantal weblogs leeft van een reputatie om controversie niet uit de weg te gaan, terwijl een groot deel van de webfora juist leeft bij de gratie van een serieuze discussie. Dit kan men dan ook zien aan het relatief kleine aantal uitingen op weblogs dat reeds was verwijderd voordat het MDI deze heeft kunnen constateren (13).

Websites

Van de 529 uitingen achtte het MDI er 194 strafbaar. Van deze strafbare uitingen is de helft na verzoek verwijderd en hebben er 72 geleid tot een aangifte of zijn toegevoegd aan een reeds bestaand aangiftedossier.

93 uitingen waren reeds verwijderd eer het MDI deze heeft kunnen constateren. In deze categorie gaat het, meer dan bij weblogs of webfora, ook om uitingen die door het beheer van een website zelf zijn gedaan en niet (alleen) de bezoekers. Het lukt het MDI voor een groot deel deze uitingen te laten verwijderen.

Bij veel van deze websites waar het beheer zelf discriminerende uitingen plaatst, gaat het om websites die worden gehost door gratis *hostingproviders*. In veel situaties richt het verzoek van het MDI zich rechtstreeks tot de provider. Vaak wordt naar aanleiding hiervan de account beëindigd. Ook in situaties waar het gaat om buitenlandse providers, met name in de VS, slaagt het MDI er in veel gevallen in om de site uit de lucht te laten halen.

De (juridische) vrijheid van meningsuiting in de VS is groter dan die in Nederland. Er zijn dus uitingen die naar Nederlandse maatstaven strafbaar zijn maar in de VS niet. In sommige gevallen is het direct aanzetten tot geweld in de VS echter wel strafbaar. Dit wordt in de VS aangeduid met *clear and present danger*.

Elke Amerikaanse provider heeft daarnaast *Terms of Service* (ToS). In deze ToS staan vaak bepalingen waarin wordt aangegeven wat voor materiaal wel en niet is toegestaan op door hen

gehoste sites. Denk daarbij aan algemene voorwaarden op het gebied van (kinder)porno, copyright schending en discriminatie²³.

Email

Het MDI heeft 44 uitingen inzake email geregistreerd. 'Slechts' 6 daarvan betroffen uitingen die in strijd zijn met de anti-discriminatiebepalingen uit het Wetboek van Strafrecht. Twaalf uitingen waren mogelijk in strijd met andere wetsartikelen, zoals eenvoudige belediging, smaad of laster. Dergelijke delicten vallen echter onder de categorie klachtdelicten. Bij klachtdelicten kan alleen de gedupeerde of het slachtoffer zelf aangifte doen. Het MDI adviseert mensen op welke wijze zij dergelijke zaken het beste kunnen oplossen. Het probleem is echter dat veel mensen het betreffende emailbericht verwijderen nadat zij deze ontvangen hebben of melding hebben gedaan bij het MDI of de politie. Omdat men voor de opsporing een aantal gegevens uit de oorspronkelijke email nodig heeft, maakt dit de afhandeling van dergelijke meldingen zeer moeilijk. Deze informatie – waarvan het IP nummer het belangrijkste is – is te vinden in de zogenaamde *full headers* van een email. Bovendien worden dergelijke emails vaak vanaf anonieme accounts gestuurd en verschuilen afzenders van dergelijke email zich meestal met behulp van technische trucs.

In mei 2005 werd op grote schaal Duitstalige extreem rechtse spam verstuurd. Deze berichten werden verstuurd door gebruik te maken van met virus besmette computers. De emails bevatten links naar de website van de NPD, een Duitse extreem rechtse partij.

Geografische locatie

Geografische Locatie van de uitingen

	2005
Locatie in Nederland, Nederlandstalig	948
Locatie in het buitenland, Nederlandstalig	235
Locatie in het buitenland, anderstalig	27
Locatie in Nederland, anderstalig	9
Locatie niet traceerbaar	58

Verreweg de meeste uitingen (74%) worden gedaan op Nederlandse locaties. Dat wil zeggen websites die ofwel in Nederland worden gehost, waarvan het beheer in Nederland huist of de domeinnaamregistratie naar Nederland verwijst. 18 % betreft buitenlandse sites, dus sites die in het buitenland worden gehost en/of waarvan de eigenaar zich in het buitenland bevindt.

²³ Dit valt in de VS vaak onder de noemer *defamation*.

4 Werkwijze

4.1 Algemeen

Het MDI tracht beheerders van websites ertoe te bewegen hun verantwoordelijkheid te nemen in het 'schoon' houden van discriminatie van de door hen beheerde sites. Het MDI is in eerste instantie gericht op het laten verwijderen van discriminerende uitingen op internet. Deze werkwijze geeft op korte termijn een duidelijk resultaat: de uiting is niet meer online. Voor melders is het belangrijk om te zien dat het doen van een melding bij het MDI zin heeft. Een concrete melding leidt tot een concreet resultaat.

Het viel het afgelopen jaar op dat een groot aantal uitingen (192) al was verwijderd voordat een medewerker van het MDI deze zelf online had kunnen constateren. Deze uitingen waren – al dan niet op verzoek van degene die de melding bij het MDI en ook op de desbetreffende site had gedaan – al weggehaald. Dit betekent dat een aantal beheerders zijn verantwoordelijkheid in deze neemt. Dit is een positief teken, maar het neemt echter niet weg dat discriminatie op internet nog steeds erg toegankelijk is. Slechts twee muisklikken en de argeloze – soms jeugdige – gebruiker heeft het onder ogen.

Er wordt pas overwogen om aangifte te doen indien degene die verantwoordelijk is voor het plaatsen of het maken van de uiting niet wil meewerken aan verwijdering. Tussen het moment van aangifte door het MDI en een uitspraak van de rechter zit veel tijd. Er is geen resultaat op korte termijn en voor de melder is er geen 'beloning'.

Het MDI heeft in 2005 in zeven zaken aangifte gedaan. Deze worden hieronder beschreven. Drie zaken (nr. 1, nr. 4 en nr. 5) hebben inmiddels in 2006 tot een veroordeling door de rechter geleid.

1	<p>maart 2005</p> <p>De eigenaar van een website schrijft columns onder pseudoniem en plaatst vanuit 'Christelijk' oogpunt onder meer antisemitische uitingen en beledigende teksten over homoseksuelen. Het MDI verzocht de eigenaar van de website deze teksten te verwijderen. De man weigert dit en schrijft vervolgens – zoals wel vaker gebeurt – een column over het MDI. In zijn antwoord aan het MDI schrijft de man onder meer:</p> <p style="text-align: center;">‘We trekken er ons niets van aan. Een prettige dag nog.’</p> <p>Het MDI blijft meldingen ontvangen over deze website en besluit tot aangifte over te gaan. Het Openbaar Ministerie te Amsterdam brengt de man op 11 januari 2006 voor de rechter. Twee weken later wordt hij door de politierechter veroordeeld tot het betalen van een geldboete van € 1.000 wegens het beledigen van joden en homoseksuelen. Het verweer dat de website satirisch bedoeld was en dat de eigenaar de teksten plaatste in de context van een maatschappelijk debat, deed volgens de rechter niets af aan het beledigende karakter van zijn uitingen.</p>
2	<p>april 2005</p> <p>Het MDI ontvangt een groot aantal meldingen over een website waarop cartoons worden gepubliceerd. Het onderwerp van spot van deze cartoons is in veel gevallen de islam. Hoewel een cartoonist een grote mate van vrijheid heeft om onderwerpen aan de kaak te stellen en daarbij provocerende en kwetsende tekeningen mag gebruiken, is het MDI van</p>

mening dat hij zich met een aantal van zijn cartoons beledigend uitlaat over moslims. Het gaat daarbij dus niet om cartoons waarin de tekenaar zich slechts kritisch uitlaat over de islam en over radicalisme, maar om cartoons waarin beledigende uitlatingen over moslims zijn vervat. In overleg met het Openbaar Ministerie besluit het MDI tot aangifte over te gaan. Tot op heden is het het MDI niet bekend of het OM tot vervolging over zal gaan.

3 juli 2005

Op 23 juli ontvangt het MDI de eerste melding over een website genaamd 'mohootje', een woordspeling op het woord 'homootje', een website met beledigende en haatzaaiende uitingen over homoseksuelen. Zo staat er bij een nieuwsbericht over twee geëxecuteerde jonge homoseksuelen in Iran de tekst: '*Daar weten ze tenminste hoe ze om moeten gaan met homo's.*' Tevens wordt het adres van een opvanghuis voor jonge homoseksuele moslims online geplaatst met daarbij een indirecte bedreiging: '*we weten je te vinden*'. Een voorbeeld van een van de posts op 'mohootje':

23 JULI 2005

Amsterdam Pride or Hell?

Als het aan de Mujahideen van de Abu Hafs al-Masri ligt wordt het een hel deze zomer. In een [internetverklaring dreigen ze](#) van Amsterdam namelijk een hel te maken.

Onze volgende beloftes zullen tot uitdrukking worden gebracht in het hart van de Europese hoofdsteden, in Rome, in Amsterdam en in Denemarken van wie soldaten nog altijd in Irak zijn gestationeerd, hun Amerikaanse en Britse meesters dienend.

Broeders, even voor de goede orde, de Canal Parade (je weet wel, homo's die dobberen op de Amsterdamse grachten) is op zaterdag 6 augustus 2005 vanaf 14 uur. Laten we er een explosief feestje van maken.

---

gepost door Redactie @ [18:03](#)

De website leidt al snel tot grote beroering op internet. Op diverse websites, in kranten en op televisie wordt er aandacht aan besteed. Het MDI ontvangt in een kort tijdsbestek ruim 60 meldingen over deze site.

Het MDI benadert de provider [www.blogspot.com](#) met het verzoek de site offline te halen. Het Amerikaanse Blogspot weigerde in een eerdere zaak een website offline te halen omdat zij niet verantwoordelijk zouden zijn voor de inhoud van door hen gehoste sites. Nu zagen ze in dat de uitingen op 'mohootje' de grenzen van het aanvaardbare overschreden en verwijderden de website. De website die blogspot eerder weigerde te verwijderen werd daarna op verzoek van het MDI alsnog verwijderd (zie aangifte #4).

Vanwege de dreiging die van 'mohootje' uitging, achtte het MDI het louter laten verwijderen van de site onvoldoende en deed op 27 juli 2005 aangifte. De aangifte staat tot op heden open.

4 juli 2005

Kort nadat de website 'mohootje' tot beroering leidde, werd een van de teksten van 'mohootje' op een andere, reeds bekende, website geplaatst, te weten 'ertan'. Het betrof de hierboven geplaatste tekst over de Canal Parade. De tekst werd integraal en zonder bronvermelding op

	<p>de site geplaatst. 'Ertan' is inmiddels een bekend figuur op internet geworden en plaatst op zijn diverse websites voornamelijk discriminerende uitingen over homoseksuelen. Het MDI had reeds aangifte gedaan tegen deze 'Ertan' en is van mening dat het plaatsen van bovengenoemde tekst een nieuw strafbaar feit opleverde. Het MDI heeft op 29 juli opnieuw aangifte gedaan en de website waarop deze tekst stond laten verwijderen door Blogspot. De man is in juni 2006 veroordeeld tot een taakstraf van 100 uur, waarvan 50 voorwaardelijk.</p>
5	<p>augustus 2005</p> <p>Medio juni 2005 verschijnt op internet een filmpje genaamd 'housewitz'. Het filmpje heeft het karakter van een promotiefilmpje voor een fictief housefeest dat op 4 mei 2005 plaats zou vinden onder het thema <i>Housewitz, tanzen macht frei</i>. Deze uiting was een nare parodie op 'arbeit macht frei', de slogan boven de hoofdingang van Auschwitz.</p> <p>In het filmpje worden beelden vertoond van Auschwitz en slachtoffers van dit vernietigingskamp. Het filmpje is ronduit beledigend voor de overlevenden en nabestaanden van de slachtoffers van de Holocaust en bagatelliseert de Holocaust.</p> <p>Het filmpje leidde in korte tijd tot grote beroering op internet. Na deze commotie besloot de maker van 'housewitz' het filmpje te verwijderen en bood zijn excuses aan. Naar eigen zeggen had hij <i>'niet verwacht dat de impact zo groot zou zijn. Ook wij zijn 3 jaar geleden in een concentratiekamp geweest in Tjechie en we waren daar erg van geschrokken'</i>.</p> <div data-bbox="651 863 1013 1136" data-label="Image"> </div> <p>Hoe het ook zij, het filmpje was offline en het leek daarmee afgelopen te zijn, totdat een weblog het online plaatste onder het mom van 'de maker komt er niet zo makkelijk mee weg'. Kort daarna stroomden de meldingen hierover bij het MDI binnen. Men was verontwaardigd dat het filmpje op deze manier alsnog verspreid werd. Dit weblog, dat een grote populariteit geniet op internet, heeft een veel groter bereik dan de maker van het filmpje.</p> <p>Al gauw bleek dat het bereik van dit weblog inderdaad groot was. Het <i>Panstwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau</i>, het officiële Poolse museum in Oswiecim, legde via de Nederlandse ambassade in Polen bij de Nederlandse regering een klacht neer over 'Housewitz'. Daarnaast vertelde een van de medewerkers van het weblog aan de Telegraaf in een artikel d.d. 12 augustus dat ruim 250.000 mensen het filmpje hadden bekeken.</p> <p>Het MDI besloot geen verzoek tot verwijdering te sturen naar het weblog, omdat uit eerdere ervaring is gebleken dat dit weblog geen gehoor geeft aan een verzoek tot verwijdering. Het MDI besloot tot aangifte over te gaan. Inmiddels is de maker van Housewitz een taakstraf van 40 uur onvoorwaardelijk opgelegd.</p>
6	<p>september 2005</p> <p>Op een populair weblog worden regelmatig discriminerende uitingen gedaan door de bezoekers, met name over moslims en Marokkanen. Het MDI stuurt naar aanleiding van een melding aan het beheer een verzoek tot verwijdering. Het beheer van het weblog weigert de uitingen te verwijderen, maar besteedt daarentegen wel ruime aandacht aan het feit dat het MDI een verzoek tot verwijdering stuurde. In plaats van het MDI via email te beantwoorden</p>

dat zij niet voornemens waren de uitingen te verwijderen, plaatsen zij de email van het MDI online.

Zij stellen daarbij niet verantwoordelijk te zijn voor hetgeen de bezoekers van het weblog in de reacties schrijven. Zij stellen dat het verwijderen van dergelijke reacties hetzelfde is als 'je kop in het zand steken'. Zij redeneren voorts dat indien bezoekers discriminerende berichten achterlaten, de overige bezoekers hen terecht wijzen.

Helaas werkt het zelfreinigend vermogen op dit weblog niet. Bezoekers zetten elkaar juist aan tot het discrimineren en trachten elkaar te overtreffen in discriminerende uitingen. Voeg daaraan de doorgaans zeer suggestieve schrijfwijze toe van het beheer van het weblog en de reactiepagina's veranderen in een platform voor het doen van haatzaaiende uitingen. Van serieuze discussie is doorgaans geen sprake. De oneliners volgen elkaar op, al dan niet vergezeld van scheldwoorden als 'kankermoslims' en directe oproepen tot haat als 'vuile kankermarokkanen dood maken dat zootje'. De weinige bezoekers die hiertegen ingaan worden direct afgeserveerd door hen uit te maken voor linkse moslimvrienden.

Het merkwaardige is dat het betreffende weblog wel degelijk 'huisregels' hanteert, waarin staat dat het niet is toegestaan om te discrimineren. Door niet in te grijpen bij dergelijke scheldpartijen wordt de bezoekers de mogelijkheid geboden op te roepen tot haat. Indien het beheer van een weblog discriminerende reacties van bezoekers verwijdert met verwijzing naar de door hen zelf opgestelde regels geeft het beheer een duidelijk signaal af en weten de bezoekers wat wel en wat niet door het beheer wordt getolereerd.

Het MDI bleef meldingen ontvangen over het betreffende weblog en is uiteindelijk overgegaan tot aangifte. Indien het beheer van het weblog van mening is niet verantwoordelijk te zijn voor de reacties van hun bezoekers, verneemt het MDI graag de zienswijze van de rechter in deze.

Tot op heden heeft het OM geen beslissing genomen omtrent vervolging. Wel bood de betrokken Officier van Justitie in juli 2006 zijn excuses aan voor de trage behandeling van de aangifte en zou hij alles in het werk stellen om zo spoedig mogelijk tot een beslissing te komen.

7 november 2005

Een bekend weblog plaatst regelmatig aan de actualiteiten gerelateerde berichten. Deze berichten hebben over het algemeen een zeer suggestief karakter, ondanks het feit dat beheer claimt journalistieke pretenties te hebben. Het MDI heeft meerdere aangiften tegen dit weblog lopen en stuurt als regel het beheer van dit weblog geen verzoeken tot verwijdering meer, omdat uit ervaring is gebleken dat dit nergens toe leidde. Indien het MDI een melding ontvangt over dit weblog en van mening is dat de uitingen waarover de melding is gedaan strafbaar zijn, doet het MDI opnieuw aangifte en vraagt om een gevoegde behandeling. De eerste aangifte tegen dit weblog dateert van december 2003 en tot op heden heeft het OM geen beslissing genomen omtrent eventuele vervolging.

Het MDI is in november wederom overgegaan tot aangifte tegen dit weblog wegens discriminatie van onder andere moslims.

4.2 De praktijk van het doen van aangifte

Het MDI heeft vanaf het begin van haar oprichting in 1997 geconstateerd dat de strafrechtelijke aanpak van discriminatie op internet problematisch verloopt. Ondanks dat er verbeteringen te zien zijn, is de afhandelingstijd van aangiften nog steeds te lang.

Gezien het feit dat discriminatie strafbaar is moet elke burger in Nederland naar elk willekeurig politiebureau kunnen gaan om daar aangifte te doen van discriminatie op internet. Het zou moeten volstaan om de locatie en de uitingen te noemen om aangifte te doen. Zo ook moet het MDI voor elke – mogelijk – strafbare uiting zonder problemen aangifte kunnen doen en erop kunnen vertrouwen dat deze voortvarend wordt op gepakt.

In de praktijk werkt dit heel anders. Het MDI ontvangt met enige regelmaat meldingen waarin de afzender aangeeft naar een politiebureau te zijn gegaan om aangifte te doen en aldaar door de dienstdoende politieagent te zijn verwezen naar het MDI. Het is zeer voorstelbaar dat agenten die niet op de hoogte zijn van het bestaan van het MDI mensen zonder doorverwijzing wegsturen. Het blijkt dat politie en justitie soms eenvoudigweg geen raad weten met aangiften van discriminatie op internet. Een voorbeeld hiervan is te vinden in het kader op deze pagina. Gerichte deskundigheidsbevordering zou hier verandering in moeten brengen. Het MDI heeft in 2005 succesvolle workshops gegeven aan circa 700 politieagenten en hulp-Officieren van Justitie. De reacties waren erg enthousiast. Deskundigheidsbevordering over discriminatie en internet zou structureel een plaats moeten hebben in de opleiding van de politie en de Officieren van Justitie die belast zijn met discriminatiebestrijding.

'Met de handen in het haar'

Een medewerker van het MDI belde naar een Officier van Justitie in verband met een reeds lopende aangifte. Deze meldde 'met de handen in het haar te zitten' en niet te weten wat te doen met de aangifte. In een dergelijke situatie zou de Officier van Justitie er goed aan doen het MDI te benaderen en om advies te vragen.

In plaats daarvan bleef de zaak onbehandeld. De zaak had – zoals elke andere aangifte – aan de politie ter onderzoek overgedragen dienen te worden. Het beheer van de website heeft medio 2006 te kennen gegeven op korte termijn de website uit de lucht te halen. Dat is inmiddels gebeurd. De aangifte dateert van juni 2004.

4.3 Lopende of liggende aangiften?

Gezien het gegeven dat er nog steeds aangiften over 2003 en 2004 lopen zonder dat er concrete resultaten geboekt zijn of op korte termijn een beslissing te verwachten is, lijkt het erop dat er weinig prioriteit wordt gegeven aan het bestrijden van discriminatie op internet.

Het is de vraag of er wel voldoende belang wordt gehecht aan de bestrijding van deze vorm van cybercriminaliteit. Naar het oordeel van het MDI wordt er in ieder geval te weinig capaciteit vrijgemaakt om zaken betreffende discriminatie op internet snel af te handelen en is er te weinig deskundigheid in huis, zoals bovenstaand voorbeeld over de Officier van Justitie duidelijk maakt.

Over de mogelijkheid tot vervolging van discriminatie op internet doet een aantal foutieve vooronderstellingen de ronde. Zo leeft het idee dat de opsporing van verdachten zeer ingewikkeld ligt omdat de meesten zich zouden verschuilen achter *nicknames* en omdat websites vaak in het buitenland gehost worden. Momenteel heeft het MDI in totaal 20 aangiften lopen waarvan de afhandeling nagenoeg onbekend is. In de meeste gevallen is de identiteit van de verdachte eigenaar van de site volledig bekend en wordt de site door een Nederlandse provider op Nederlands grondgebied 'gehost'

'16 maanden wachten op onderzoek'

In januari 2004 deed het MDI aangifte tegen een website wegens discriminerende uitingen jegens Marokkanen. Het MDI vernam vervolgens niets van het Openbaar Ministerie en nam diverse keren contact op. Het MDI kreeg keer op keer te horen dat 'men met het onderzoek bezig was' en dat er volgens de medewerker van het OM 'waarschijnlijk wel al iemand verhoord was'. Toen het MDI in mei 2005 wederom contact opnam met het OM, las de medewerker van het OM voor uit een proces-verbaal van de politie – gedateerd maart 2005 – waarin stond dat de politie onderzoek had verricht inzake de aangifte. De politie had na onderzoek geconstateerd dat de uitingen waarover de aangifte was gedaan inderdaad op de aangegeven locatie online waren....

Overigens betrof het een aangifte tegen een website die in Nederland wordt gehost, waarvan de eigenaren met naam en toenaam bekend zijn en waarvan de uitingen tot op heden nog steeds online staan. Het is nog steeds niet bekend of het OM tot vervolging over zal gaan. Inmiddels heeft het MDI drie nieuwe aangiften tegen deze website gedaan, wegens antisemitische uitingen en discriminatie van Marokkanen, asielzoekers en moslims.

5. Overige activiteiten

5.1 Deskundigheidsbevordering

Workshop politie Amsterdam-Amstelland

In april 2005 heeft het MDI in het kader van de 'Themadagen Veiligheid' van het korps Amsterdam-Amstelland een workshop georganiseerd met als thema 'Discriminatie op Internet'. Doel van deze workshop was het verkrijgen van inzicht in het thema discriminatie op internet, het wegwijs maken op internet en inzicht in de (on)mogelijkheden om discriminatie op internet te bestrijden. Daarbij werd zowel ingegaan op technische, praktische en juridische vraagstukken. Voor de workshop was een twintigtal computers met internetverbinding beschikbaar.

Het MDI heeft deze workshop gedurende drie weken aan ruim 700 politieagenten en hulp-Officieren van Justitie gegeven.

Presentatie Landelijke Vergadering Officieren van Justitie

In april 2005 heeft het MDI op uitnodiging van het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie van het OM een presentatie verzorgd tijdens de landelijke vergadering van Officieren van Justitie belast met discriminatiezaken. Tijdens deze presentatie en de daaropvolgende discussie stonden vraagstukken centraal als wat is discriminatie op internet, hoe kan discriminatie op internet worden aangepakt en hoe kunnen aangiften op het gebied van de bestrijding van discriminatie beter worden opgepakt? Tijdens deze vergadering werden ook presentaties verzorgd door medewerkers van het National High Tech Crime Center (NHTCC) en het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD).

Redactiecommissie Politie Kennis Net

Het MDI maakt deel uit van de redactiecommissie van het *Politie Kennis Net* (PKN). Het PKN is het landelijke intranet van de politie dat toegankelijk is voor elke politieagent en kennisdomeinen bevat over nagenoeg alle onderwerpen die voor het politiewerk van belang kunnen zijn. Het MDI heeft plaats in de redactiecommissie voor het kennisdomein discriminatie.

5.2 Samenwerking en overleg

Landelijke Vereniging van ADB's en Meldpunten

Het MDI is lid van de Landelijke Vereniging van ADB's en Meldpunten (LVADB), de branchevereniging voor antidiscriminatiebureaus in Nederland. Binnen de LVADB wordt kennis en deskundigheid uitgewisseld en wordt samengewerkt op het gebied van de bestrijding van discriminatie. Binnen de LVADB worden meldingen over discriminatie op internet doorgestuurd naar het MDI en stuurt het MDI meldingen over discriminatie in de fysieke wereld door naar lokale of regionale ADB's en Meldpunten.

In situaties waar meldingen balanceren op het randje van offline en online, zoals personeelsadvertenties op websites en lidmaatschap van bijvoorbeeld datingsites, werkt het MDI samen met een lokaal of regionaal ADB of Meldpunt.

Overleg LECD, MDI en politie

Het MDI voert op regelmatige basis overleg het LECD van het OM en de politie. Doel van het overleg is lopende aangiften van het MDI bespreken en afspraken maken over de manier waarop de strafrechtelijke aanpak van discriminatie op internet kan worden verbeterd.

INACH

Het MDI/Magenta is lid en mede-oprichter van INACH, het International Network Against Cyberhate (www.inach.net). Stichting Magenta voert ook het secretariaat van INACH. INACH geeft de bestrijding van discriminatie en andere vormen van cyberhate op international niveau vorm door middel van educatie, verwijdering van discriminerende uitingen, onderlinge uitwisseling van ervaring en deskundigheid en door middel van *legal action*. INACH telt op dit moment dertien leden in Europa en Noord-Amerika.

Meldingen over discriminatie op internet worden via het INACH netwerk doorgegeven. Een duidelijk voorbeeld in 2005 was het eerder in dit verslag beschreven 'Housewitz' filmpje. Dit verscheen in korte tijd op veel plekken op internet. Door goede samenwerking binnen INACH is het gelukt om het bestand van een aantal servers te laten verwijderen.

Tevens heeft INACH in samenwerking met ODIHR²⁴ in mei 2005 in Warschau een workshop georganiseerd over de bestrijding van discriminatie op internet. De workshop was bedoeld voor beginnende meldpunten in Oost Europa. Deelnemende landen waren: Polen, Moldova, de Russische Federatie, Wit-Rusland, Roemenië, Slowakije en Letland.

5.3 Voorlichtingsactiviteiten

Gastcollege

Het MDI heeft in 2005 diverse gastcolleges verzorgd aan onder meer de Haagse Hogeschool. Dit gastcollege ging in op de aard van het fenomeen discriminatie op internet en wat er tegen kan worden ondernomen. De discussie met studenten spitste zich voornamelijk toe op de grenzen van de vrijheid van meningsuiting en de verantwoordelijkheid van beheerders van websites en van providers. De problematiek rond de strafrechtelijke aanpak van discriminatie op internet kwam eveneens uitvoerig aan bod.

---

²⁴ Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE)

Wij Amsterdammers

In mei 2005 heeft het MDI op uitnodiging van de gemeente Amsterdam geparticipeerd in een online discussie-sessie voor jongeren in het kader van het Amsterdamse actieprogramma *Wij Amsterdammers*.

Het doel van de sessie was om met een groep Amsterdamse jongeren van *Jongeren Actief voor Amsterdam* (JAA) en medewerkers van Wij Amsterdammers deel te nemen aan discussie op webfora en weblogs. Centraal stond de vraag of het zinvol is om zich te mengen in discussies waar gediscrimineerd werd. De jongeren kregen instructies in verschillende discussietechnieken en werden tijdens de discussies bijgestaan door een medewerker van het MDI en een sociaal-psycholoog.

5.4 Internationale contacten

In december 2005 heeft het MDI op verzoek van het Nederlands Helsinki Comité een Roemeense delegatie van het National Council on Combating Discrimination (NCCD) ontvangen. De Roemeense delegatie bracht gedurende vijf dagen een werkbezoek aan Nederland en bezocht naast het MDI het Ministerie van Justitie, het Meldpunt Discriminatie Amsterdam, het LBR, de Anne Frank Stichting, de Commissie Gelijke Behandeling en de Chronisch Zieken en Gehandicaptenraad. Doel van het werkbezoek aan het MDI was wederzijdse kennismaking en een presentatie van het werk van het MDI en van INACH.

5.5 Onderzoek

Op verzoek van RADAR²⁵ heeft het Meldpunt Discriminatie Internet in 2005 een quickscan gemaakt van de webfora van een aantal Rotterdamse politieke partijen. Aanleiding hiervoor was de publicatie van het advies 'tussen Rotterdammers – Belemmering en uitsluiting als gevolg van discriminatie', uitgebracht door SAMS en RADAR in 2004.

In dit advies wordt melding gemaakt van discriminerende discussiebijdragen op de webfora van diverse Rotterdamse politieke partijen en wordt geadviseerd een 'netiquette' op te stellen voor deelname aan discussies op de betreffende fora. De gedachte hierachter is dat de overheid een voorbeeldfunctie heeft ten aanzien van het bestrijden van discriminatie, onder andere op internet. Het MDI heeft bij deze quickscan de betreffende fora bezocht en daarbij gekeken naar het beleid en de praktijk van het modereren.

5.6 Workshop en seminar Terrorisme en Jihad op internet

Online Jihad recruitment, extremisme, terrorisme, het goedpraten van terroristische aanslagen en sympathie voor terrorisme; we krijgen er steeds meer mee te maken. Diverse diensten en

---

²⁵ het ADB voor de regio Rotterdam-Rijnmond

organisaties houden zich bezig met het monitoren, bestrijden en in kaart brengen van deze verschijnselen.

Omdat Jihad recruitment en terrorisme nauw verwant zijn – en regelmatig hand in hand gaan met discriminerende inhoud zoals antisemitisme, anti-Nederlandse en anti-Westerse uitingen – krijgt ook het Meldpunt Discriminatie Internet meldingen over deze vormen van internethaat.

Om hier effectief mee om te kunnen gaan en meer inzicht te krijgen in wat er speelt, heeft het MDI in december 2005 een tweedaags besloten seminar voor genodigden en aansluitend een ééndaagse workshop voor medewerkers van het MDI georganiseerd.

Onder de genodigden bevonden zich onder meer medewerkers van het Ministerie van Justitie, de Nationaal Coördinator Terrorisme Bestrijding, Anne Frank Stichting en de KLPD.

Op dag 1 werd tijdens de eerste sessie – *Jihad op het Nederlandse gedeelte van Internet* – aandacht besteed aan de vormen van Jihad recrutering en aanverwante onderwerpen op het Nederlandse deel van het internet. De spreker, een internetsocioloog, ging in op de mechanismen die spelen bij de communicatie op internet. Door de hoge (vermeende) anonimiteit en het ontbreken van factoren die in communicatie in de fysieke wereld als remming kunnen werken (zoals face to face contact en non-verbale communicatie) heerst op internet een cultuur van 'grote bekken'. Daarnaast werd ingegaan op hoe jongeren door het internet kunnen radicaliseren.

Voor de tweede sessie werd een documentaire vertoond die liet zien hoe het internet gebruikt kan worden als wapen voor terrorisme, maar ook als doelwit voor terroristische aanslagen of een combinatie van beiden.

De tweede sessie – *Internet en Terrorisme, de staat paraat?* – werd besteed aan de manier waarop de overheid zich kan wapenen tegen terroristische aanslagen gericht tegen of met behulp van het internet. De sprekers waren werkzaam bij de KLPD en het National High Tech Crime Center (NHTCC). Er werd ingegaan op zowel de mogelijke manieren waarop dergelijke aanslagen kunnen worden gepleegd als de manier waarop men deze kan voorkomen door onder meer het beveiligen van infrastructures. Tevens werd aandacht besteed aan de opsporingstechnische aspecten; op welke manieren laat men sporen op internet achter en hoe kunnen deze worden gebruikt voor het daadwerkelijk achterhalen van personen.

De dag werd afgesloten met de vertoning van documentaires waarin werd ingegaan op de beweegredenen van mensen om terroristische aanslagen te plegen.

Tijdens de tweede dag kwamen sprekers uit de Verenigde Staten aan bod. In het eerste deel – *What's out there?* – liet de Director of Internet Monitoring van de Anti Defamation League (ADL) zien op welke wijze Jihadisten gebruik maken van het internet voor onder meer het verspreiden van propaganda. Er werden voorbeelden getoond van websites waarop video's te downloaden zijn van hoe men (bom)aanslagen kan voorbereiden en uitvoeren. De video's varieerden van instructies voor het vervaardigen van explosieven tot het daadwerkelijk plegen van de aanslag. Het tweede deel – *What can we do?* – besteedde aandacht aan hoe op dergelijk gebruik van het internet gereageerd kan worden. Er werd aangetoond wat voor technische middelen Jihadisten gebruiken om te communiceren en hoe dergelijke verborgen boodschappen ontdekt kunnen worden. Dit deel werd verzorgd door de Director of Internet Monitoring van de ADL en door de oprichter van een internationaal netwerk voor onderzoek naar online Jihad activiteiten.

De derde dag van de conferentie was uitsluitend bedoeld voor de medewerkers van het MDI en werd verzorgd door de sprekers van de tweede dag van de conferentie. De workshop was praktijkgericht en was gericht op het aanleren van een aantal specifieke vaardigheden.

Google - voorbeeld

In maart 2005 raakte de zoekmachine 'google' in opspraak nadat bekend werd dat indien men zocht op de trefwoorden 'misdad door autochtonen' google de alternatieve suggesties 'misdad door allochtonen' gaf.

Al snel bleek dat deze alternatieve suggestie automatisch werd gegenereerd door het linguïstisch programma dat door google wordt gebruikt en dat hier geen enkele opzet achter zat. Waarschijnlijk kwam dit voort uit het feit dat mensen de zoekterm 'allochtoon' vaker gebruiken dan de zoekterm 'autochtoon'. Ook indien men andere zoektermen met het woord autochtoon invoerde, kwam de suggestie allochtoon. Bijvoorbeeld: bij 'geholpen door autochtonen' kwam google met als alternatief: 'geholpen door allochtonen'.

Enkele weken daarvoor raakte google in opspraak wegens eenzelfde probleem. Indien men de zoekterm 'kankervarken' invoerde, kwam google met de alternatieve suggestie 'kankerturken'. Beide problemen zijn inmiddels door google verholpen.

6. Bijlagen

Tabel 1. Beoordeling van de uitingen
(niet uitgesplitst per discriminatiegrond)

<i>Strafbaar ex 137c t/m g Sr</i>	466
<i>Niet strafbaar ex 137c t/m g Sr</i>	
Strafbaar op grond van andere artikelen, zoals smaad, laster en eenvoudige belediging	63
Geen exacte locatie ontvangen, niet toetsbaar	120
Geen exacte uiting gekregen, niet toetsbaar	68
Niet (meer) aanwezig op internet, niet toetsbaar	176
Tendentieus	204
Niet strafbaar	180
Kinderporno	31
Totaal	1308

Tabel 2. Afhandeling door MDI

Strafbaar	
Geen verzoek: melder onderneemt zelf stappen	5
Geen verzoek: doorverwezen naar MDI Buitenland	13
Geen verzoek: e-mail (spam)	5
Geen verzoek: locatie in buitenland	11
Geen verzoek: reeds verwijderd	16
Verzoek: aan buitenlandse provider	61
Verzoek: aan Nederlandse provider	47
Verzoek: rechtstreeks aan plaatser of eigenaar	153
bijgevoegd in aangiftedossier	29
aangifte gedaan	116
bestemd voor aangifte	10
Totaal	466

Tabel 3. Resultaat verzoek tot verwijdering

Verwijderd na verzoek tot verwijdering	251
--	-----

Niet verwijderd na verzoek tot verwijdering	10
NVT (geen verzoek gestuurd, zie tabel 2)	205
Totaal	466

Tabel 4. Meldingen gedaan door

Individueen, bedrijven en organisaties	1212
Meldpunt of ADB	37
Andere belangenbehartigers	40
Totaal	1289

Tabel 5. Meldingen per bestemming

Bestemd voor MDI (mogelijk discriminatie op internet)	1025
Discriminatie in fysieke wereld (doorgestuurd naar/via LVADB)	186
Kinderporno	31
Overig (spam, hacking etc.)	47
Totaal	1289